

Христос Воскрес!

Христос Воскрес!..

Знов прийшло на землю свято життя, свято перемоги над смертю. Знов по всьому величому миру християнському гучною луною озветься,— „смерть смерті поправ“. Знов разом з веселими веснянками розідуться гимні життя, творчості, оновлення...

Багато віків уже минуло з того часу, як розсатане стовпце народу привело самітного в'язня перед суд. Здавалось, цілком приборкані був таїнствені, нікум не міг шкодити вже, та й не хотів, бо проти сили він виступав з тихим словом любові проти зброй ставив він ідею згоди і братерства. Зневисланий і опльований, покалічений і в терновому вінку, окриваний і звязаний стояв він перед судом і тільки жаль до себе міг викликати в справедливих душах людських. І отже, коли суд запитав: „яка вина лежить на чоловікові цьому?“— то розлютоване стовпце в один голос загукало: „роспні його, роспні!“

Це був крик помсти, бо ворог, здавалося, вже був подоланий. Це був крик непотрібної лютості, бо нічо не вимагало такої тяжкої карі: ні особа людини, ні те злочинство, що й нацикли. І проте озвірій натовп гукав— „роспні його, роспні!“, — немов цим криком задовільняв якусь свою пекучу потребу. І нікто, певне, з того натовпу й не думав навіть, що цей осоромлений, скриваний і скалечений в'язень дужчий од іх усіх. Нікому і в думках не свінуло тоді, що коли іхні імення загинуть і сліду по собі нікого не кинуть— його ім'я зробиться символом усього гарного і неминуєного на землі, невмірущого до-вику, поки людь рвуться вперед. Ніхто не знав, що свою смерть він саму смерть подолає, одібравши у ней ті страхи, що вона несла з собою. Бо коли б блискавка хоч одну голову осяяла така думка, то напевне не так дружно лунало б оте „роспні його“ нависне і знайшовся в голос у його оборону.

А тимчасом сталося так. В'язень подужав і переміг своїх губителів. Сам один він подолав стовпце,—подав силу ідеї своєї.

Ця евангельська історія така проста з психологичного боку, до віку останеться величним зразком тієї боротьби, що йде в світі між супротивними силами. Вічно кипить запекла, безупинна боротьба між силою старого життя, трухливих перехідників та спорхивалих традицій— ідею оновлення поступу, руху наперед. Вічно... Ale бувають моменти, коли боротьба ця набирає особливо інтенсивності, коли провадиться вона в запеклішою людиною. Так буває здебільшого в ті часи, коли ідея власне вже перемогла, але ще не зробила рішучим наказом життя, тільки непереможною силою, перед якою все мусить скоритись. І от стара сила, передчуваючи кінець собі, напружується з останнього, щоб таки подужати. Дарма...

Пачкарь.

— Не йди, Микита. Воює я дуже... Чогось так боюся, що й сказати не вмію.

— Тай чого? Хіба люде не ходять? Чим же гірший?— мовив Микита, долячившись у стару, латану світку.

— Микита, послухай мене! Який-бо з тебе пачкарь? Тиж із-роду ве ходив... жили якось і без того... Чого тепер скортіло?

Так умовляла жінка свого чоловіка.

Жили вони по-над кордоном, говів із десятеро від границі. Микита лагодився йти „на той бік“ по горільку.

— Чого скортіло?— озвався він сердито. Маємо що на свята, хоч розговітися? Картоплею будеш розговітися? А на хрестинах чим кумів пошавут?

Микитова жінка була вагітна і видко було по ній, що до хрестин уже не довго чекати.

— Отак у злиднях пропадаємо, у злиднях і подохнемо,— казав Микита, підперізуючись ремієцем.— А хто не боїться, тому добре само в руки лізе. Хамхальські синові яку хату поставив? А що-ж він: з землі ті гроши заборив?— Він він дотепній він уже ввесе вік пачкує... Його всі москалі знають... Він знає, як іх обійти.

— Знає він, знаєть і други; дібду й до того.

— Дійшеш лихої години. Кум Андрій одсід рік у тюрмі? Ковалі висівали кудися, що хто його й знає де він тепер?

— Кум п'яний йшов, через те й попався. А Ковалі з москаліми не подавися. Треба знати як та що.

— Дуже ти знаєш! Не йди, Микита, прошу я тебе! Ну що-ж я сама у світі робити буду, як тебе заберуть? Троє-ж дітей,—аглянься на них. Четверте-ж буде...

Микитиха заламала руки, а очима показала на дітей, що спали на ліжку, на купі ламхитя, щільно притулившися одно до одного. Далі вона

Не вмірає бо ідея, бо навіть видимою смертю вона знов і знов перемагає саму смерть, ведучи людськість до невіруючих, вічних ідеалів нового життя, любові, волі і братерства...

Ік заступники вічного і невіруючого процесу життя й оновлення, як прихильники правди і справедливості в людських відносинах, як робітники на користь „тружащихся і обременених“—ми сміливо можемо дивитися в майбутністі. З ширим серцем і на повні груди ми можемо сказати— „Христос Воскрес“, і в цьому покликіві македонців ними володіли римляни, потім вони володіли з венеціанською республікою, нарешті прийшли турки. В нещастній для південних славян битві на Косовому полі року 1389 бились проти турків разом з сербами і албанцями і бились так заваято, що мало не всі загинули. Після того туркам довго не вдавалося їх побороти. В 15-му столітті албанців пощастило навіть статі цілком незалежними під проводом, відомого в історії, Скандербега. Тільки в кінці 15-го століття турки в спільні з венеціанцями перемогли албанців і Албанія, на основі договору Турції й Венеції, стала турецькою провінцією.

Але албанці не заспокоюються і здіймають цілій ряд повстань. Од половини 17-го віку вони починають переходити в магометанство і нарешті більшість албанців стає магометанами. Вони починають служити в турецькій армії, через те змінюються їх становище в державі, бо заваято албанською війскою не раз стає в пригоді турецькому урядові. З'організувавши однаке для своєї мети албанців, турецький уряд мусів пристати на багато їх автономічних вимог, за які потім албанці воювали не раз з турками, котрі не хотіли виконувати їхніх обіцянок. Албанці счинали повстання у 1829, 1831, 1843, 1844, 1847, 1879 і 1887 роках.

В першій четверті минулого віку склались братовічча різаніна між албанцями—магометанами і албанцями-християнами, в якій багато християн винесено.

Можна тільки дивуватися, що цей народ, не маючи вінків майже державних традицій, неодноразово, до початку першої світової війни починається з міцним опроміненням військовими.

Албанія займає південно-західну частину Балканського півострова, сягаючи на півдні до 40° шир., на півночі до ново-базарського санджаку, на сході до Вітолі, Іскубу і Лесковца, а на заході до Адріатичного моря. Вона займає давній Іллірію і частину давнього Епіру.

Албанці—потомки давніх Іллірів. Турки звуть їх арнавата, а вони сами в народній мові звуть себе „шкіпетарами“, а в літературній аберітам, себ-то так щось, як „малороси“, „холхи“ і „українці“. Науважуємо

заплакала, втераючи очі рукавом.

— Не хнуйай!— бо—трохи лагідніше промовив Микита. — Я-то не дурний справді. Карбованця вяя: пріпомічайся їді початку перемоги молодотурків.

Примування ці одначе зустрійся з міцним опроміненням військовими.

Микита, — казав, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за... Латинський алфавіт та прости арабського, який хочуть накинути албанців турки. Гаслом повстання було звичайне дзебільшого го-війська.

Як що ці звістки правдиві, то це перший, здається, приклад крівавої борні за алфавіт...

Розуміється, сила тут не в алфавіті, а в загальніх централістичних прямуваннях молодотурецького уряду, які помічали їді початку перемоги молодотурків.

Але бувають моменти, коли боротьба ця набирає особливо інтенсивності, коли провадиться вона в запеклішою людиною. Так буває здебільшого в ті часи, коли ідея власне вже перемогла, але ще не зробила рішучим наказом життя, тільки непереможною силою, перед якою все мусить скоритись. І от стара сила, передчуваючи кінець собі, напружується з останнього, щоб таки подужати. Дарма...

Заступник, царице небесна! Помилуй, Богородице Почаївська! Зглиняй на діток, не дай нам пропасти...

Віведи мого Микиту чесливо, оборо-ти, — ще крапле.

Горілки банькою відступлюють йому, коли вже дуже твердій попадеться. Треба зна-ти як та що. Хамхальський вже сорок літ ходить, а попався-ж він хоч раз?

— Від таке слово знає, кажуть. Соня москалів насилава.

— Дурниця,— одрік Микита. Плетуть баби. Найкращий соня насилав карбованець.

— Тиж-хоч не вткай,— змагається жінка. Як перейде тебе—стань, не вткай. Немирівський парубок уткав, то пострили його: каліка тепер.

— Ну-ну. Вже не бійся,— мовив Микита, насовачуючи шапку геть аж на вуха. Гаси світло, лягай спати.

— Таки не юшов-би, Микито!— Знову почала вмовляти жінка.— Ой бідана ж моя головоночко-о!

— Знов?

— Ой діточки-ж мої, ді-точочки!

Чоловік не промовив й слова, повернувшись військовим в хаті.

Микитиха з однаком оглянулася по

захоплені очі, вона пізати.

— Застигнула, царице небесна! Помилуй, Богородице Почаївська! Зглиняй на діток, не дай нам пропасти...

Віведи мого Микиту чесливо, оборо-ти, — ще крапле.

Горілки банькою відступлюють йому, коли вже дуже твердій попадеться. Треба зна-ти як та що. Хамхальський вже сорок літ ходить, а попався-ж він хоч раз?

— Багато відомої відомості, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

Літаки, — казав Микита, — які вірти за-гряничним глаєзам, повстання почалося за...

<p

ві порядки. Всі спільніки, як видно з листа одного з них в журналі „Наше Діло“, самі оброблятимуть землю. В господарстві вони роблять працільні посіви, млин, крахмальний, сироварений, лісо-технологічний та консервний заводи. Робитимуть також цеглу, кошики, скриньки, мішки та бочки. Всю роботу роблять самі члени громади, не маючи ні одного найменника. Робочий день у них 8 годинний. Працюватимуть 18 годин на день на три зміни. Громадяне одмовилися від приватної власності, розділили своє майно, згуртувались ім’ю сем’ю—громада, завели загальну касу і господарство. Те, що добувають працею, йде на потреби всього гурта, ви набування майна і організацію нових громад. Плати за роботу і якісність окремих вільгот ніхто з членів має. Всі неповновікові привчають до роботи; вони беруть участь у всіх ремеслах та хліборобських роботах. Громадяне всі грамотні, не п'ють, не курят. Згодом думають видавати свій журнал. Число нових членів все зростає. Од нових членів требують, щоб обов’язково вреклися приватної власності. Жінки і чоловіки в громаді рівноправні. Всі члени повинні брати участь у всіх ділах громади. Члени громади вільно підводять один з одним. Шлюбу немає. Діти жіночі вважаються дітьми громади. Невість, що діти будуть забезпеченні—це головна причина заснування громади і нових порядків в ній. Тепер в громаді йде перестройка життя.

— Виставка дівчат. В селі Чернавському, курганського повіту, здавна ведеться так, що після ярмарки 18 января спрямлюють церковне свято, а тоді улаштовують „виставку дівчат“. Зібираються в день св. Афанасія за 150—200 верст з своїми батьками і парубками. 18 января, опівдні, батьки і родичі приводять дівчат на базар і, зайнявши місце в торговому ряді, ставлять Іх в ряд по одній бік. Від дівчат, позаду них сидять їх родичі. Всі дівчата одягнені в наївнощі свою одежду. Протяг них, в такому ж порядку стоять хлопці з батьками і розглядають собі молодих. Багатири стоять окремо, поперед других, або з піхвою ходять собі по середині. Деякі виїжають на конях і їдуть по між рядами. На базарі збиралася така сила народу, що трудно протопитися. Все це робиться для святання. Всі місцеві людність приходить сюди з молодими. Цього дня всі доїдають. Кожен хлопець, виправши собі молоду, яка йому подобалася, тут же починає розвиватися про неї. Потім починається святання. Приїздить на виставку в інших губерніях, з міста Кургана, і інших далеких місць. Виставка тягнеться не довго—всього біля трьох годин. Після цього молоді йдуть на конях гулять по вулицях. (Б. Ж.).

— Гімназія на селі. В селі Малахові заклали власний будинок дівочої хлопчачої гімназії. Незабаром буде відкрито таку саму гімназію в селі Лосіонострівському. В ці гімназії, прийматимуть всіх дітей без різниці віку і стану. Під будівлю цієї гімназії уదілове відомство дає десятину землі. Плати за вччення не велика.

— Життя засланців. З Приангарського краю пишуть „Н. Р.“, що тамтешня адміністрація знову зняла похід проти політичних засланців. Недавно на Ангару приїхав начальник красноар-

ського жандарського управління Комісаров в ротмістром, сотником та засланців й жандармами. Серед засланців почалися повальні труси. Ротмістр Денисов загрожував кожному засланцеві різками. Нічого нелегального не нашли. Однак, всі книги, навіть такі, як „Тысяча і одна ночь“ „Моя система“ Міллера у засланців обібрали і 12 душ арештували. З однією не знали, що робити, а потім рішили—некуди пройдеться, а там видно буде“. Всіх арештованих одірали в епісейську тюрму. Обвинувачені Ім не поставили. Труси мали погану вплив на тих, що лишилися. Хазаї селяни не хотіть пускати засланців на квартири, бо під час трусу дісталося їх хазяї. Одному розбрізли голову, а другому заборонили зовсім притамані на квартірі політичних засланців.

„Тише єдешь, дальше будешь“.

Драматичний епіод на 1 дію.

На тому самому засланні (Губернського приєднання) коли поширені було скасування „Просвіти“ відмовлено було тепер в реєстрації „Общество благоустроства и охраны мозгов укр. поета Т. Г. Шевченко“.

(Чернече гора під Каневом. Широка панорама Дніпра з плавнями по той бік. Вечір. — В глибині сцені, направо слухає Шевченкові могили з хрестом. Біляж до глядачів на правому боці авансцені профіль нового будинку „Музей іванівськів“ в українському стилі, на лівому—кущі і всячі чагари. На гаїку сидить на східців три сивих українці і тихо розвомлюють. В кущах ховається незвичайний присвіти Горюхов Пальто і Околодочний. Взагалі—м'єсто, усдинене малодоступне для адміністративного наблюдення і надзору“.

Перший. Російський краєвид! Зелені гори, сивий Дніпро-Славуга... Дівчата на яком блискучому тремтючо смукого лягло на хвильах сонячне проміння.

Другий. А плавні он... Ніде таких раків не єв як на Полтавщині.

Третій. Цікаво още слово „плавні“. Я їх досі не вирішив яке його, власне, філологичне походження...

Перший. Який тихий вечір. Хот і змертв. Отак, здається, поглянув бы останній раз на рідну Україну—і залишив очі навік. Та й пора вже. А колись були молоді, сильні.

Другий. Пам'ятаєте, як капу сюди студентами ще приїздили було варити?

Третій. Ще в 66-го року.

Горохов. Пальто (в кущах до Околодочного). Чуєте Ваше благородіе? Ка-шувари!

Другий. Люблю дніпровську кашу. Країда з стевою: риба, сало, трошки зеленої цибульки... Горілки добра чарка. Ех!

Перший. Було колись. Тепер вже й молодіж не та: матеріалістична якась, нема нашого ідеалізму, нема нашої широти.

Горохове Пальто. (Пошипки до Околодочного). Вже про ідеалізм! (Околодочного) поправляє шаплю.

Третій. Навіть кров не та. Я припиняєсь... цікавився один час антропологією... Нащо національної української флегми стидиться. Оді всі Грінченки, Доманіцькі і інша молодіж... Поре, поре гарячку... потім дівчата і перервався... туберкульоз. А

нема нічого в світі як здоровля...

Другий. Живут без діпломатії. Все запролом. А за теперішніх часів без доброго діпломата все одно що без рук, без ніг. От і тепер: хай хто хоче крутиться біля Просвіти, біля куточків. А ми собі тут потихеньку, помаленьку... (В півголосі заводить: „По-ти-хее-сеєньку, по-ма-леє-сєєньку“). В кущах щось крекле. Пісня обривається. Мовчанка). Здається щось під отом куцем кректало?

Перший. Я вже на це вухо не долчува...

Третій. То мабуть так почулося.

Другий (вп'яте заводить) По-ти-хее-

сеєньку...

Околодочний (в кущах до Горохового Пальто). Ти записуєш? Запису...

Пісня напевно нелегальна...

Другий. Чому ж ви не підтингаете?

Перший. Свінцівськ вже п'ятий рік

не співаю.

Другий. Так можна якусь духовну. У нас як-раз троє. Я буду за барата.

Околодочний (пошипки до Горохового Пальто). Ну та й товка ж бестія!

Перший. Яку б же його... Знаєте?

Давайте „Іже херувими“—на разорені Москви... мое любімє. Ще з

батьком покійним співали. Така пропластина.

Другий. А справді. Це дуже старинна. Настояще дяківське „Іже херувими“.

Околодочний (до Горохового Пальто). Чуш? „На разорені Москви“. Годи сидіти. Попались голубчики! Ух, ноги отерпли... (вилазять обов’є з кущів).

А Нєждалі? Думали як „Іже херувими“ заспіваете, так начальство одурите? Не ви таких насокочили. А ну какіті, що це таке „на разорені Москви“. Ага?

Другий (виступає наперед і одкашлюється). Бачите, Ваше Високородіє. Ще як 1812 року французи пішли на Москву...

Околодочний. Що? Французи? Ось не роскказуйте лише байок. Знаємо вас, хтихи мадорсів. Країце і не одмовляйтесь! Ех, стидно вам на стісті літ в отаке діло встриявати. Між іншим—скільки вами лягло?

Другий (скромно). Після шестидесяти.

Околодочний (до третього). А вам?

Третій. Сьюмій десяточ.

Перший. Мені рівно сімдесят.

Горохове Пальто. Це все, Ваше благородіє, Патріархи українофільства, видніші вожди українського народу!

Всім разом їм 200 літ буде.

Околодочний (хитає головою). Чуєте? На Великодній плаці (проти політехніка) має літати на авроплані.

Початок о 5 годині ввечері. Частина

прибути піде на користь товариства

негайної запомоги учням. Квитки можна купувати в гост., Гранд-Отель“ і

„Новому скетнін-рінку“.

◆ На пам'ятник Цареві Олександрові II в Києві візбро до останнього часу 52000 карб.; що року київська міська дума асигнує на цю справу по 5000 карб.

◆ Арешт. Цими днями арештовано

Іларіона Когана, (Предславинська, 35)

якого обвинюють за експропріацію;

Коган вже висланий в Ківську до Куршини.

В звязку з його спробою

зарештувати арешт. Відповідь

на арешт відсутній.

◆ Прочане. Останніми днями

до Києва прибуває дуже багато

прочан зізмінних країн.

◆ Процес. Останніми днями

до Києва прибуває дуже багато

прочан зізмінних країн.

◆ Процес. Останніми днями

до Києва прибуває дуже багато

прочан зізмінних країн.

◆ Перенесення мощей преп. Євфросиній

Свято перенесення мощей преп. Євфросиній

з Кієва до Польську починається

з 19 априля, коли о 5 годинах ввечері

в церкві в дільницях після

побачення

з 10 до 4 годин побачення

з угловими

і узимку

з 10 до 8 годин побачення

з угловими

з 10 до 12 годин побачення

личним персоналом.

◆ З Волині. Ограблений мрець. В селі Осовій, луцького повіту, випущений недавно з арештантських рот злодій Павло Тихонов, 55 літ, пішов якось на осовецьке кладовище, розкопав могилу свого односельця Михайла Столара, що помер ще 4 декабря минулого року, і зняв з нього нову світлу, пояса та шапку. Тихонова арештували.

◆ Сельська темнота. 7 го апреля в селі Гоці, острозького повіту, собака місцевого учителя, сказивши, наростила багато лих: покусала силу собак і худоби, а також чотирьох селян. Покусані собакою і досі сидять вдома і нікуда не йдуть лічиться. Ніхто їм досі не може іхати в Кіїв.

◆ З Поділля. Що про тиф. Тиф, що лютував осінню в бандурівській волості, балтського повіту, в марті місяці був трохи стих. Люди вже сподівались, що пошестє згине, але останніми днями знов почала слабувати сила людей. Тепер в одній Бандурівці слабих душ 300, а в маленькому приєзжому Іваїфополі-Казавчинському 60. По скілько душ ховають щодня. Кіївські санітарі „Красного Хреста“, що працюють тут з явваря, всі послаблюють на синій тиф. Единий лікар Ковдратський вибивається з сил.

◆ Переселенці. В сьому році з Поділля має бути послано багато ходаків, оглядали землі по-за Уралом. В землеустроїтельній комісії подано 8,504 заявки на переселенческі частки. Найбільше ходаків йде в балтського повіту; звідтіль подано заяв на 2,838 часток; з гайсинського на 1,179 часток. Решта повітів подали на такі частки: проскурівський на 830, брацлавський на 786, ямпольський на 726, могилівський на 477, ольгопільський на 442, летичівський на 355, літинський на 310, вінницький на 280, ушицький на 245 і кам'янельський на 36. В акмолинську губ. подано заяв на 2,198 подушних часток, в томську на 1,721, семипалатинську на 1,278, туркайську на 1,111, тобольську на 711, енісейську на 419, в приморську на 392, іркутську на 992, уральську на 254, амурську 147 та забайкальську на 81.

◆ З Чернігівщиною. За землю. Козаки с. Красного Рубаї та Шаповаленка більше 15 літ судилися за якісні кляпти землі. Тиждень тому справа їх таки закінчилася в суді. Суд присудив Рубанові той кляптик землі. 8 апреля Рубан пішов відгородювати його, коли це прискоючи Шаповаленку і так вдалив колом його, що Рубаї одразу впав неживий. Рубанові 74 роки, а Шаповаленкові 62.

◆ З Херсонщини. Самогубство робітника. Робітник Короткий, посварившись з жінкою обізвав себе каросном піднімав і так згорів живцем.

◆ З Катеринославщиною. Дурять переселенці. Селян с. Кудеволівки, верхньодніпров. повіту послали торік в Тургайщину оглядати там землю односельчанина Снакова. Повернувшись звідтіль, Снаков, пустив чутку між селянами, що треба підкупити „переселенческе начальство“, щоб воно призначило крашу землю і що ніби це „переселенческе начальство“ віважало з нею по 20 руб. податі на кожну душу. Деякі повірили і зібрали 230 руб. дали їх Снакову. Але разом з цим заявили кому слід про незаконне

чали скоро ключами, часто загроювали молотками або залізними гратами. Пояснили, бо співзалися свогоєні.

В третій камері товариш Петро виражався в дорогу. Сьогодні на прогулці в образі начальника, якого ненавиділа вся тюма, і тепер мусив іти до карцеру. Товариши по камері гуртом виражали його: давали йому теплішу одежду, розсипали по-за підкладкою піджака тютюн та сірники, які не знайшли, коли будуть його обшукувати.

Сам Петро, коренастий хлопчина з русовою борідкою, прихватив на ідасів чогось аза в троє сток.

Через невеликий час, одягнувшись на ходу післі трусу і широко ступаючи по коридору, він уже поспішався до карцеру. Слідком за ним ішов надзвірляр і брязкав ключами. Стали перед маленькими, старими дверима з дірочкою-прозуркою і здовжним висячим замком.

Цей погріб, чи комірчина, по бідності тюмі, був призначений для карцеру. Загреміло залізо, і двері відчинились. Трохи пригнувшись, Петро ступив кудись у вхід до холодну темряву. Зразу тоненько дзвізнув за ним важкий залізний засов, загримів замок, і все стихло. Петро ступив далі і руками зробив рух, немов вклонючись перед гостями, став обивати.

В маленьке віконце, густо переплете гратами, ледве пробивалося проміння місяця і білою картчастою хустинкою лежало на стіні.

Петро потягнувся і голосно похінув.

— Ти хто такий? — скривив він. — Я—панафон*) в п'ятій камери. Це добре, товаришу, що ти сюди поїшов: вдвіх буде якось веселіш.

Придинувшись, Петро скоро замітив, що в кутку, під стіною щось бі

*) Панафон — хлончик.

— Здрастуй, товариш! — за віцо це тебе? — несподівано почувся десь з темного кутка тональний дитячий голос.

Петро здрігнувся.

— Ти хто такий? — скривив він.

— Я—панафон*) в п'ятій камери.

Це добре, товаришу, що ти сюди поїшов: вдвіх буде якось веселіш.

Придинувшись, Петро скоро замітив, що в кутку, під стіною щось бі

*) Панафон — хлончик.

— Салдата-часового.

*) Пришино — ю'ю.

**) Грач — по тюремному новак.

— Бон... — теж що „Іван“ по тюремному.

**) Гарном.

**) Ерік — дідок.

**) Попалися.

****) Любовницю.

— Бон... — теж що „Іван“ по тюремному.

— Бон... — теж що „Іван“ по